

Տ. ՄԻՔԱՅԵԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱԶԱՊԱՀՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ
Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
(29 Մարտի 1992 թ.)

«Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն»:

«Պարտ է մեզ յամենայն ժամ յաղօթս կալ և մի ձանձրանալ»

«Մեզ համար անհրաժեշտ է ամեն ժամ աղոթել և չձանձրանալ»

(Ղուկ. ԺԸ 1)

Սիրելի հավատացյալ ժողովուրդ,

Մեծի պահոց չորրորդ կիրակիի խորհուրդն ամփոփված է այս սեղմ տողերի մեջ, որով Հիսուս գալիս է հաստատելու, որ մենք՝ որպէս ժողովուրդ, որպէս մարդկություն, պարտավոր ենք ամեն ժամ աղոթել և աղոթելուց չձանձրանալ:

Մեծի պահոց կիրակիներից յուրաքանչյուրն իր խորհուրդն ունի, յուրաքանչյուրը ներկայացնում է Աստծո և մարդու հարաբերության մեկ կարևոր օղակը, մեկ կարևոր փուլը: Երեսուն օրեր առաջ Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին մեզ բոլորիս հրավիրեց քառասնօրյա ապաշխարության, խոկունի ու աղոթքի: Արդեն անցել են Մեծի պահոց երեք կիրակիները և այսօր հասել ենք չորրորդ տերունական օրվան, որը խորհրդանշական կերպով կոչվում է Անհրաժ դատավորի կիրակի: Մեծի պահոց առաջին կիրակին մեզ ներկայացրեց Աստծո ու մարդու հարաբերությունը որպէս արարիչ-արարածի հարաբերություն, որը երկրորդ կիրակիի խորհրդով վերաճեց հոր և որդու մտերիմ կապի: Եվ եթե Հիսուս անհրաժ տնտեսի օրինակով ցույց տվեց, որ մենք նշանակված ենք տնտեսներ լինելու այս աշխարհում, որի Տերը մեկն է՝ մեր երկնավոր Հայրը, ապա այսօր Անհրաժ դատավորի առակով գալիս է մեկ երանգ ևս ավելացնելու Աստված-մարդ փոխհարաբերությանը և հակադրության միջոցով ցույց է տալիս Աստծուն՝ որպէս դատավորի, և մեզ՝ որպէս հայցվորների, խնդրատուների: Եվ Ղուկաս ավետարանիչ, որին մենք պարտական ենք Տիրոջ այնքան գեղեցիկ առակները մեզ փոխանցելու համար, Հիսուսի բերանով պատմում է մեզ այս առակը, որպէսզի մեկ անգամ ևս հաստատի այն հնագույն ճշմարտությունը, որ Աստծո հետ մարդու կարևորագույն կապն աղոթքն է, աղոթելը:

Եվ Հիսուս պատմում է մի առակ այն մասին, որ մի քաղաքում ապրում էր մի անհրաժ դատավոր, որ անհրաժությանբ ու անօրենությանբ էր վաստակում իր ապրուստը, և ինչպէս Ավետարանն է ասում, Աստծուց չէր

վախենում և մարդկանցից չէր ամաչում: Եվ այդ նույն քաղաքում ապրում էր մի այրի կին, որն անիրավված էր, ընչազրկված, և պարբերաբար գալիս էր դատավորի մոտ և խնդրում, որ իր դատը տեսնի և իրեն արված վատությունը փոխհատուցի: Սակայն դատավորը, որը որևէ նյութական սկզկալիք չունեի այրի կնոջից, մերժում էր և չէր ուզում անգամ լսել այդ մասին: Սակայն ամիսներ, տարիներ հետո հանկարծ լուսավորվում է դատավորի միտքը, և նա մտածում է ու ասում. «Թեև Աստծուց չեմ վախենում և մարդկանցից չեմ ամաչում, սակայն որպեսզի ինձ այլևս այս կինը չանհանգստացնի, սրա դատը տեսնեմ, և թող ինձ հանգիստ թողնի»:

Այս է առակը, սիրելի հավատացյալ ժողովուրդ, և այս առակով Քրիստոս անիրավ դատավորին է հակադրում Երկնային Դատավորին, որն իրավացի է, անաչառ, անկողմնակալ և միևնույն ժամանակ առավելագույնս բարի: Եվ Հիսուս ասում է. Եթե անիրավ դատավորը թախանձագին պաղատանքներից ստիպվելով տեսավ այրի կնոջ դատը, ապա որքան առավել ևս մեր երկնավոր Հայրը, որ երկնքում է և գթությանմբ լի, լսելու է մեր խնդրանքները, լսելու է մեր պաղատանքները, լսելու է մեր աղոթքները և փոխհատուցելու է դրանց համար: Եվ ուրեմն ամփոփումն է այս առակն՝ ասելով, որ պետք է ամեն ժամ աղոթել և աղոթելուց չձանձրանալ:

Այսօր, Քրիստոսից երկու հազար տարիներ հետո, երբ մարդկությունը դրված է նյութական կապանքների մեջ և ժամանակի տնտեսական ու սոցիալական դժվարություններին դեմ հանդիման, մենք կարող ենք մի պահ ընկրկել և տարակուսել այս տողերի հավիտենական ճշմարտացիության վրա: Եվ մենք, որ ցավոք ամենօրյա մշտական վազքի մեջ ենք մեր հանապազօրյա հացը վաստակելու, կարող ենք թերևս երկմտել և մտածել, որ աղոթելու ժամանակ իսկ չունենք: Եվ երկար աղոթելն էլ թերևս ձանձրանալու առիթ լինի մեզ համար: Սակայն ո՞վ է այն գիտակից մարդը, որն առավոտյան արթնանում է և ասում՝ ձանձրացել եմ լվացվելուց, այսօրվանից իսկ այլևս չեմ լվացվելու: Կամ ո՞վ է այն անձնավորությունը, որ գալիս-հասնում է իր կյանքի մի հանգրվանին և ասում՝ այլևս կերակուր չեմ ուտելու, որովհետև ձանձրացել եմ սնվելուց: Եվ եթե չկա այդպիսին մեր մեջ, և եթե մենք՝ քրիստոնյաներս, հավատում ենք, որ մարդը սոսկ ֆիզիկական մի էակ չէ, լոկ նյութական գոյություն չէ, այլ անքակտելիորեն բաղկացած է հոգուց և մարմնից, ուրեմն պետք է մտածենք նաև հոգու մաքրության և հոգու սննդի մասին: Եվ հետևաբար այստեղ է, որ անհրաժեշտ է դառնում աղոթքը: Անհրաժեշտ է դառնում մեր հոգիների սրբազործման, մեր հոգիների բուժման ու վերանորոգման համար: Աղոթքն է, որ մաքրում, սպիտակեցնում ու պայծառացնում է մեր հոգիները, բուժում է մեր ներսում փակված անիրավությունները, մեղքերը, ոճիրները, և այդ մաքրությամբ, այդ բուժումով ի վիճակի է լինում ընդունելու աստվածային շնորհները, ի վիճակի է լինում ընդունելու աստվածային ճշմարտությունները, ի վիճակի է դառնում ընդունելու Ս. Հոգուն, որը վերանորոգում է իրեն և ստեղծում մի նոր մարդ, մի նոր էակ, որն այսուհետ պետք է ապրի նոր կյանքով՝ քրիստոնեավայել ու աստվածահաճո:

Սակայն շատ մարդիկ, եթե նույնիսկ աղոթելու ցանկություն ունեն, երբեմն չգիտեն ինչպես աղոթել, ինչ խոսքերով արտահայտել իրենց խոսքը, որպեսզի այն ընդունելի ու հաճելի լինի Աստծուն: Եվ այստեղ Հիսուս մեկ այլ առակով բացահայտում է մեզ աղոթելու ճշմարիտ եղանակն ու կերպը: Այդ առակը փարիսեցու ու մաքսավորի առակն է, որն այսօր նույնպես ըն-

թերցվեց Սուրբ Սեղանից: Այս առակը պատմում է այն մասին, որ տաճար գնացին մի փարիսեցի և մի մաքսավոր: Տաճարում փարիսեցին մի անկյունում կանգնած, իր ինքնագովության մեջ, Աստծուն փառաբանելու և Աստծո առջև իր ոչնչությունը զգալու փոխարեն, ասում էր. «Գոհանում եմ քեզանից, Հայր, որովհետև մեղավոր չեմ, հանցանքներ ու մեղքեր չեմ գործում, և ոչ էլ այս մաքսավորի նման եմ, այլ տալիս եմ այն, ինչ պատկանում է Տաճարին, և ամեն օր իմ ուխտն ու տուրքն եմ մատուցում Քեզ»: Իսկ տաճարի մյուս անկյունում կանգնած մաքսավորը չէր համարձակվում իր գլուխն իսկ բարձրացնել, այլ ծեծում էր իր կուրծքն ու ասում. «Աստված, բավիր ինձ՝ մեղավորիս, քավիր իմ մեղքերը»: Եվ Հիսուս եզրակացնում է, որ մաքսավորը տաճարից դուրս եկավ ավելի արդարացած, քան փարիսեցին:

Ահավասիկ ուրեմն աղոթելու ճշմարիտ ձևը, այն հիմնական ճշմարտությունը, որով պետք է մոտենանք Աստծուն, երբ փորձում ենք աղոթել, խոկալ: Եվ մեր մեղքերի խոստովանությամբ է, որ կարողանում ենք մաքրվել, տրված քավությամբ է, որ կարողանում ենք բուժել մեր հոգու վերքերը, և պատրաստ ենք լինում ընդունելու աստվածային լույսը, Քրիստոսին և Ս. Հոգուն:

Եվ շատ գեղեցիկ կերպով մեր եկեղեցու հայրապետները Ս. Զատկին նախորդող քառասուն օրերին մեզ են տվել ապաշխարության մի շրջան, որ այլ բան չէ, եթե ոչ աղոթքի, խոկումի, ներամփոփումի և Աստծո հետ հարաբերվելու մի փուլ: Եվ եթե մենք այս քառասնօրյա ընթացքում չհաջողվենք աղոթելու մեջ, չհաջողվենք մեր հոգիները մաքրելու, մեր ներքին վերքերը բուժելու և մեր մեջ Աստծուն բնակեցնելու գործում, մենք լսելով լսելու ենք, սակայն չենք հասկանալու Քրիստոսի հարության կենսաբեր ավետիսը, այլ այն մնալու է մեզ համար լոկ հնչյուն, լոկ խոսք: Որովհետև Քրիստոսի հարության իրական խորհուրդը կարող ենք հասկանալ և ըմբռնել միայն մաքուր, անարատ ու սրբված հոգիներով:

Ուրեմն, սիրելի եղբայրներ ու քույրեր, մեզ՝ քրիստոնյաներիս համար և առավել ևս մեր ժողովրդի զավակների համար պետք է հստակ լինի այս գիտակցությունը, աղոթելու այս անհրաժեշտության զգացումը: Եվ Մեծի պահոց այս խորհրդածություններից հետո եկեք ամենքս մաքսավորի օրինակով և այրի կնոջ համատությամբ մոտենանք Աստծուն, մոտենանք մեր ծանր կամ թեթև մեղքերի լիիրավ գիտակցությամբ, ձգտենք, որպեսզի մեր աղոթքով բուժի մեր հիվանդ ու տառապյալ հոգին, և կարողանանք մեր մեջ բնակեցնել Ս. Հոգուն, որպեսզի ապաշխարության այս շրջանից դուրս գանք առավել մաքուր, առավել մարդկային, առավել քրիստոնյա: Եվ թող աստվածային շնորհը, սերը և խաղաղությունը լինի բոլորիս հետ, այժմ և միշտ և հավիտյանս հավիտենից. Ամեն: